Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

DÉPÔT

NĂM THỨ NĂM — SỐ 289 | MỖI SỐ MỘT CẮT | JEUDI 24 NOVEMBRE 1921

AN-HÀ-BÁO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ DU COURRIER DE L'OUEST
Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG Boulevard Delanoue — Cantho

TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Tổng-lý
Giá bán nhựt trình
BỔN QUỐC-NGỮ:
Trọn năm........5$00
Sáu tháng........3 00
BỔN LANGSA:
Trọn năm........3$00
Sáu tháng........2 00
BẢN CHUNG HAI BỔN
Trọn năm........7$00
Sáu tháng........4 00

TRƯƠNG-QUANG-TIỀN
CHỦ BÚT
Về việc mua bán hay là mua nhựt-trình xin đề thơ cho M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Lúc mua báo xin các ngài chiếu cố, gởi số tiền luôn, bổn-quán lấy làm thâm cảm.
Những bài gởi đến không đăng lên báo được thời không lệ trả lại, xin các ngài lưu ý.

MỐI TỆ CỦA NGƯỜI MÌNH

Cách báo-hiếu có nên phô-trương không?

Sự báo hiếu mà chẳng ở nơi lòng, không qui sự thật, chỉ phô-trương cốt để che miệng người, thời là việc vô lối lắm. Cứ xét cho chính, ấu người mình cũng vì có cái tánh quá qui-trọng phần xác phần hồn mà sanh ra bụng hoài cảm người thác: cố muốn sao cho âm-cung thác-thể, khoái-lạc linh-hồn, nên nhà có người thác tắc không còn kể gì là tiền bạc nữa, dẫu phải tốn phí bao nhiêu công trung đa, miễng che thiên hạ trông vào bảo là vừa mắt thời phỉ nguyện vậy?

Điều ấy có nên kích-bát không? — Không! chẳng những không nên kích-bát mà lẽ tự nhiên, nên kính trọng lắm. Kìa người Âu-châu sang xứ ta, ghé mắt xem phong tục thờ-phượng qui-tế của ta cũng nhận cho là một dân tộc có An-hậu, biết cội-rễ mà chẳng bao giờ vong bạc. Đành rằng: tục ấy tốt, nhưng người mình phần nhiều không lấy ở sự lòng mà thực-hành, lại nhân dịp có người thác để phô-trương cho rực-rỡ ra, nào heo-bò rình-rang, ăn uống rần-rộ, nào hát bội hát tiều, đồng-la bát-cấu, nghe thôi và ngao-ngán. Ôi! cho có người thác lại lấy làm sự hạnh-phúc, thuê bạn hát cho chúng mua vui kể năm bảy ngày, đãi rượu thịt cho chúng ăn uống trót đôi ba tháng, thời nghĩ có ngậm-ngùi cho hồn người chín suối lắm chăng?

Sự nghèo giàu không thể che mắt người được, hà tất phải mượn dịp người thác mà khoe-khoang? Hại thay! đám hát xem cho sướng mắt còn chẳng khỏi chê khen; buổi cơm ăn cho đã miệng còn nói trách thiếu-lỗ. Xét nắm đó, nào ai biết đến cho; miễng là tiếp đãi vừa bụng thiên hạ là thôi thương. Thế mà ta muốn trách chủ-tang, tưởng trước nên trách người đến viếng tang mới phải. Thật vậy! ai đã bước chơn đến nhà xác tất là có đi chia phiền sớt thảm với người vậy biết cho là việc xây vần, ở vào cảnh tâm này, không ai lỡ tránh khỏi ngày bất thường ấy.

Vì ai cũng công nhận như thế, ai cũng tự nghĩ như thế, cớ mà lúc đến viếng, nói chi lại nỡ làm khách, rượu-thịt no say, nói cười nghiên ngửa? Nhứt là ở các miễng nhà quê, thường trông có đám xác, đến đánh chén, cờ bạc hút-xách suốt đêm, lấy đấy làm chốn hí-trường, làm cảnh giải trí. Tệ thật! Tệ ấy từ nay xin các vị nào đã lỡ mang vào mình, cũng nên sớm chữa đi. Kìa nơi đám cưới gả, đám tân-gia, tân quan v..v.., thời tha-hồ vui thú; vỗ tay đốt pháo, thế là chỗ đáng đem hết sự khoái-lạc mà chúng tắc thành mình để đối với dịp may-mắn ấy.

Cười với lúc đáng cười, còn ai không kính trọng? Cái ư tiếng tiếng cười chen tiếng khóc, con người biết xử sự, nỡ đi nỡ đành lòng? Có lời bảo rằng: tang tá trí kỷ ai, mà trong đám tang phiền-của người mình, đã không thấy đâu chi là ai, lại bày tuồng hoan-lạc, tưởng thật có lạ tai trái mắt không? Tuồng coi nhiều nhà cùng khổ, gặp lúc người nhà qua đời cũng phải vay nợ bầu làm cho vừa ý láng giềng. Ôi! chỉ một người thác mà phải tang bại gia sảng như thế, thời ta cũng nên rắp bỏ cái tục xằng ấy đi, vì chính đó có thiệt một phần to cho xã-hội.

Cứ xem ngay các đám táng của người Tây, thuật có vẻ nghiêm chỉnh, bi-ai, dẫu ta không phải là người quen thuộc tuần-thích với nhà tang, nhưng cũng bắt sanh lòng kính-mộ. Thêm nỗi giàng âm-công dùng toàn một sắc đen với trắng để làm cho cảm động lòng người. Ấy báo hiếu là đó; báo hiếu là tùy nghi, là ở nơi sự thanh-thật chớ không phải phô-trương cho vui mắt thiên hạ, xin biết mà sửa đổi lần cho. Lại quyết rằng: cái tục ăn uống đánh chén trong các đám tang, thật không còn thích hạp với thời buổi này nữa, tưởng từ đây cũng nên dứt tuyệt đi, để bớt được mối tệ.

T. Q. Tiến

VĂN UYỂN

Thơ mặt trăng

Mảnh gương soi trải mấy đời người,
Thử hỏi trăng già tuổi mấy mươi?
Xây bóng hành-tinh lồng quả đất
Đem tình ngọc-thố rọi đến trời
Ngồi trên điện quế xem có tới
Đứng trước cung Nghê khiến chú chơi
Trong cõi trần ai ai lạ mặt?
Khuyết tròn âu cũng lượng theo thời.

Trần-quang-Hai

Nhớ ai

Thơ thẩn ngồi buồn nghĩ nhớ ai,
Nhớ ai xa cách một phương trời
Mảnh trăng còn nặng tình non-nước
Trận gió chưa phai tiếng nói-cười
Một gánh giang-sơn vai gánh lệ
Mười năm Nam-Bắc dạ sầu đôi
Ai ôi sao chẳng tìm nhau vậy
Mà sớt cho nhau cái nợ đời.

Trần-quang-Hai

Mỗi làng nên có một người đi thơ

Xem các nước, nước nào cũng chuyên cần về đường thơ tín, dẫu một cái thiệp, một tấm cạt của ai cũng không hề sai lạc, miễng để cho trúng tên nhằm chỗ ở thì được. Duy có xứ ta mà nhứt là mấy làng ở vườn hình như không vụ tới. Nghĩ thơ tín là đều cần yếu của mọi người mà bỏ-bê như thế, có đáng buồn chăng?

Như trong một làng dân số ít nào cũng 5—7 trăm, trong 5—7 trăm dân ấy dùng về thơ từ mỗi ngày tưởng ngày nào là không có, còn về nhựt báo hiện nay làng nào lại không có mua, kỳ trạm nào ở nhà thơ qua lại không có thơ và báo. Nếu trong một làng không có người đi thơ thì rất bẹp cho người có thơ và đọc báo lắm.

Ngày nay những người dùng về thơ tín cũng đã nhiều, mà số người đọc báo cũng chẳng ít, đáng lẽ mỗi làng phải có một người đi ròng về việc thơ từ mới là tiện cho. Chớ để lúng cho cu ly thiệt là bê trễ quá. Ở trong làng đã biết có mướn cu-ly, song tên cu-ly ấy xài dù lối, có hở đâu mà đem thơ đem báo cho ai. Sai nó đi đường nào nhơn tiện cầm thơ đem cho người ở phía đó, còn ngả khác thì đình lại, chờ có dịp khác sẽ hay. Tôi từng thấy có cái thơ nằm dằm đó cả 5—7 ngày mà chưa phân phát cho người ta. Bởi cớ mấy người có thơ và báo chừng tiếp được thì trễ hết sức, nhứt là mấy người mua báo bắt chán-nản cho.

Tôi viết bài này là có ý muốn thấu tới quan trên, ngõ cho phép mỗi làng xuất bạc công nho, mướn một người đi ròng về việc thơ từ trong làng thời mới khỏi trễ nải.

La-ghi — H.Đ.Tấu

Luận về lối làm thi

Người sành điệu làm thi chưa dám tự xưng là giỏi, huống nỗ dám cầm viết mà luận tại; tưởng cũng quá đáng lắm ư? Ai bảo lấy mực đen mà thoa lông quạ, ai mượn đem cọp trắng mà vẽ tướng voi? Há chẳng sợ tiếng đời dị nghị!!.

Nhưng trong ba kỳ ta đây Hán học đã suy, khoa cử đã bãi mà lối văn từ tụi phú văn còn; trong tướng cho bực tao khách thi-ông chẳng ít. Nên chi tôi răng cắt cây bút nặn ngàn câu; kéo trang giấy giải muôn tượng, mà bàng qua cái vấn-đề này, tưởng cho chư vị nhà sĩ văn-nhơn cũng không hẹp lượng; dẫu có trái tai chướng mắt mấy ông đi nữa, mà chê tớ là đứa thiểu học, thì tớ cũng vui luôn, lại cầu cho mấy ông ngứa mép phun ra châu ngọc, xong tay quét sạch mây mù; cũng là thú lắm đấy.

Đã biết thi sở dĩ lộ cái chí mình, nói cái tình mình; chí mình là cao, đạt, tinh trung; tình mình là sầu tư, bi, hoan. Cho nên kẻ tánh tình hẹp-hòi làm ra lời rối-rắm, tánh tình rộng-rải làm ra lời diệu-dàng, tánh tình thẳng-ngay làm ra lời chính-đính, tánh tình mạnh bạo làm ra lời cứng-cỏi, tánh tình thô-sơ làm ra lời sống-sượng.

Ông Phạm-đức-Cơ nói rằng: — Làm thi quí nơi sự thiệt, tùy cái việc mình gặp gỡ, để cái ý, tả cái tình như tạc bức tranh truyền thần, thì mới thoát khỏi cái hoạn trùng-tiệp. Ấy vậy ta phải xét nơi tánh tình ta, hiểu cho rõ cái đề mục gì, ngụ ý cho thấu đáo, chừng cất cây bút thì nên câu văn, dẫu không hay cho quỉ khóc thần kinh, nhưng mà chẳng ai dám thêm vào một điểm mực — Cho nên mấy bả làm thi khá độ tài lượng lực, chớ thấy lối thi của người huê-lệ mà học đòi rồi lại quên cả bổn tánh mình — Ấy gọi là vẽ cọp chẳng nên hình là đó. Vẫn biết Tây-tử nhăn mày là đẹp, mà kẻ bắt chước càng lộ ra nét xấu xa.

Xét những bậc hiền nhơn quân tử trước đời Ngụy Tấn chưa có câu cố về cách luật nào, mà văn thi quá diệu-dàng từ phú quá chải chuốt, là tại nơi học rộng đức sáng, chí cao; huống hồ bực văn-nhơn ngàn muôn năm về trước lại dùng cách luật nào??

Ông Nghiêm-Vô lại nói: — Tôi có tài riêng không can vào sở học, thi có thú riêng không can vào một lý, song bể chẳng đọc đặng nhiều sách, hiểu không cùng sự lý sao gọi là thi hay?

Làm thi! làm thi! ai cũng biết làm thi là khó; cổ thi có câu rằng: ngâm thành ngũ cá tự, dụng tận nhứt sanh tâm. Chí ư thơ nôm còn khó là đường nào như giếng không đáy, biển không bờ, dầu cho bực quốc-âm thánh thủ còn chưa dám xưng mình Kiệt-tác.

Ông Dương-sĩ-Kỳ nói rằng: Trong cách làm thi lối kỵ cái đều dứt đoạn, chắp-nối, bời rời, câu trên không ăn câu dưới, câu dưới không dính câu trên là chẳng nhằm cách làm thi vậy. Phải cho khẩn-khích với nhau một mối, luôn một hơi từ trên xuống dưới, như xỏ chuỗi thì khỏi bảy tỳ vít — Phàm kẻ làm thi chí ý cho cao xa, tinh-thần cho đầy đủ, lời nói có nghĩa lý, câu văn cho thông đạt, cho nên ai cũng cho đời Đường là thịnh, về lối làm thi. Vì người tiếm đến diệu-xứ, thấu triệt linh lung, thôi xao như tiếng trong không, sắc trong tướng, trăng trong nước, hình trong kiếng, tuy nói thì có hết, mà ý nghĩa không cùng. Một câu trong năm bảy chữ mà giải ra trăm ngàn lời còn chưa hết cách hay.

Ông Đức-cơ lại nói: Dùng chữ trong bài tuy một mái chẳng khá bỏ qua, nếu một chữ chẳng nhằm trọn câu chẳng nên, trọn câu chẳng nên, trọn bài đều bỏ.

Tiết trước tôi đã nói làm thơ nôm thiệt khó, vẫn biết tiếng nước ta còn eo hẹp, cách luật lại noi theo thơ chữ Hán, dẫu nói khó cho đến đổi sắp nên một câu thì dứt cả chòm lông mép, mửa hết máu trong lòng, chưa cho là quá mà!!!!!

Ôi! chừng biết mình dở là mình đã hay rồi; chừng biết mình hư, là mình đã nên rồi; chỉ ư hạng chấm-chấm một mặt, dở không chịu dở, hư không chịu hư, lâu ngày thành gỗ mục. Nhưng mà làm thi chưa phải có tước vị gì, danh vọng gì, mà phải lao tâm khổ tứ, tiếm từ chữ kiếm từ câu........ miễng sắp bình trắc êm êm, đặc lời nói cho thông thông là đủ, nếu lấy theo cách luật của thi xưa, ôi thôi! Ba chục năm làm chưa đặng mà! còn nói qua cách bá: bẻ như câu thần cú của cụ Vương-Bột cũng phải hư, nào là: «Lạc hà dữ cô vụ tề phi, thanh thuỷ cọng trường thiên nhứt sắc.

Hà tất phải dùng hư tự, giữ cọng mà chi? Thôi! Hơi đâu mà kích bác e mang tiếng mọt gặm cột nhà, tớ chỉn biết nói rằng: Làm thơ thiệt khó.

Vậy tớ xin vòng tay đứng chờ danh sĩ trong Nam-trung giải lý luật cách nào cho đặt biệt về lối thơ nôm, ngõ dạy biểu cho đàng hậu học hằng là bực tài trùm kiêm cổ, cho khỏi phụ lời ước vọng của Chủ-bút Trương tiên-sanh.

Lương-văn-Thông

Lễ rước quan Đô-Thống

Quan Đô-Thống Joffre đã xuống tàu tại Marsseille ngày 11 Novembre. Viếng Singapore xong, ngày 6 Décembre sẽ vào Saigon, định chắc ngày 8 có trễ là 9 Décembre thời tới. Chương-trình chơi lễ đã đặt xong.

Phải biết đo lòng người

Ta đi xem hát bội, trông thấy mặt anh Bàng-Hồng thì trong lòng đã ghét cay ghét đắng. Ta ngồi dựa ghế khoanh tay suy nghĩ mọi việc xa gần rồi lại bật tức cười khan. Ta không rõ vì cớ nào làm mới ông quan vị cựu nhơn thần ngó đâu rạp đó mà còn chưa vừa lòng lại đi thông tư ngoại quốc nghĩ cũng kỳ thay. Hay là anh Bàng-Hồng là người bất học, bụng dạ trống trơn, nhờ chút dua bợ nịnh thần mà được phần nước hương vua ơn trên rưới xuống. Nếu vậy thì là tại cái học thừa của ảnh hẹp hòi mà bụng lại muốn xa chạy cao bay nên phải xiêu phải ngã chăng?

Còn như Tào-Tháo kia, chức tuy là Thừa-Tướng mà nào có khác bực quân vương. Rộng thấy xa nghe, đa mưu túc trí. Quyền thế lớn, nha trảo đông, còn thiếu nổi chi mà phải làm lo ngôi báu? Nếu trách rằng Tháo đối nên đi lạt đường e có đều oan ức Tháo?

Đó là những chuyện xưa tích cũ nhắc lại mà chơi, chớ đời nay lại thiếu gì việc hay, đáng đem ra làm bằng cớ.

Lúc Âu-châu nổi cơn khói lửa, Đại-Pháp Âu-quốc của ta, vì một đều công lý mà cực chẳng đã phải giấy động binh đao. Đông bang ta là điệu tôi con, gặp lúc quốc-gia hữu sự há dễ điềm nhiên. Nên lịnh trên vừa ban xuống, khiến mộ lính Việt-Nam, liền đó kéo nhau, đến cửa công mà xin ghi tên họ. Tấm lòng trung nghĩa của những người ấy đối với Mẫu-quốc thật chẳng hổ phận làm con thảo tôi ngay. Những công không bằng những trang thiếu niên anh tuấn đang dồi mài kinh sử nơi các Đại-học-đường Pháp-quốc. Nhưng bụng người ấy thật quí báu vô

già, quê hương ta yêu dấu kính mến và trông cậy là dường nào, có lẽ mọi người đều biết. Lúc chiến-tranh mới nổi lên, kẻ thì đậu được chức cử nhân tú tài, Bác-vật vân vân... theo ý ta thì nên trở về Tổ-quốc mà giúp ích cho quê-hương. Song mấy ngài ấy lại khác, quyết ở lại mà xin tình nguyện ra chốn chiến-tràng trước đền đáp chút ơn dày, sau tỏ tất lòng thành của con nhà Nam-Việt. Dầu nhà nước không nhậm lời cũng cố tâm xin tùng chinh cho được.

Rủi thay! mũi đạn vô tình, lằn tên quá nghiệt, làm cho bao tốn biết mấy bực thiếu niên anh hùng. Đồng bang ta có nhiều người không rõ lại trách rằng vọng tình. Sự ăn học đã hoàn toàn, sao còn đeo bóng sự cao xa cho thiệt mạng. Được như vậy, trở về quê hương cũng đủ hiển vinh rồi, muốn trèo cao e có ngày té nặng.

Lời phiền trách ấy cũng phải, song xét ra cho chính đính thật có sai nhiều. Ta nên nghĩ rằng: một chiếc tàu đi về Đại-Pháp, mà cứ bắt chạy nội trong sông Saigòn hoài thì cũng bực mình cho tàu ấy lắm, thả ra biển mặc tình lướt sóng ra khơi, lại qua như nhiếp tới luôn như thường.

Bởi cái hạng người có ho thực rộng chừng nào thì chẳng khác chi một chiếc tàu đi biển, phải làm làm sao cho chẳng nống cổ ng na n bảy trà n anh thơ xóm lại mà gây dựng cho nên hình nành ra và chẳng uổng đồng tiền của chủ tàu xuất vốn. Người quân tử thương tình ôm trọn trái đất, nuốt cả bầu trời mới no lòng cho, chớ có phải làm một viên quan thường vậy gọi là lớn đâu.

Và lại chúng ta lẩn bẩn xó bè, ra vô nội chơ, sự thấy biết hẹp hòi, nếu được chức thầy chức ông thì cho là mãn nguyện. Chớ nào có dè trên bực ấy lại còn nhiều bực quí trọng hơn nữa. Vậy ta chẳng nên lấy cây thước bị mươi đồng mà đo lòng người quân tử.

L. X. = VIÊN-HOÀNH

GIAO HỮU LUẬN

Đạo bằng hữu cũng trong bè như đạo phu thê, cho nên kết bạn phải cầm lựa mười lẻ lựa chọn kỹ càng, nghĩ suy đáo để như chọn duyên cầm sắt vậy. Chớ ngỡ kết bạn là cuộc trò chơi mà không cần phải lựa. Nếu ai mà nghĩ thế, gẫm thật lầm to. Sách có câu: Nhơn phi hiền bất giao, giao tất trạch hữu. (Nghĩa là người chẳng hiền đức thì chẳng nên làm bạn. Lẽ làm bạn thì phải lựa người.) Mà là người nào? Là người có đức thảo thuận, khiêm nhượng hiền lành, ngay thẳng, trung hậu, v.v. Chớ người có tiền muôn bạc ức, phú quí vinh vang, tài ba xuất chúng, mà không đức hạnh thì cũng chẳng khá làm bạn vậy. Vì sách có câu dạy rằng: Đức thắng tài vi quân-tử, tài thắng đức vi tiểu nhơn (Nghĩa là, đức hạnh hơn tài năng, ấy là người quân-tử, tài năng hơn đức hạnh, ấy là đứa tiểu nhơn.) Lại ông Kê-Khương là đấng hiền xưa có nói rằng: Hung hiền chi nhơn, kính nhi viễn chi; Kiến đức chi nhơn, thân nhi cận chi. (Nghĩa là những người dữ hiểm, thì phải cung kính mà lánh xa; còn những người hiền đức thì phải yêu mến mà ưa gần.

Suy bao nhiêu đây thì cũng rõ các đấng hiền xưa dè dặt trong cách lựa bạn là thế nào. Chớ chẳng phải như người đời nay — xin cáo lỗi, ấy là lời nói chung, cũng có người vầy kẻ khác — người đời nay kết bạn chẳng cần chi hiền đức, tài lành, miễn là có bạc vạn tiền nghìn, lụa hồ nhà cậy, có quyền có thế, có lược sắc quan ham, có rượu có chè, v...v. thì kết làm bằng hữu. Bởi cớ nên cách lựa bạn của người đời nay khác hẳn với cách lựa bạn của các đấng hiền lương thuở trước.

Những bạng hữu của người đời nay là bạn trăng hoa, bạn rượu, bạn chè, bạn me, bạn phe, bạn bạc, bạn tiền, bạn ghiền, bạn hút, bạn thất tín, bạn khẩu đầu, chớ nào có bạn tri âm, như Bá-Nha với Tử-Kỳ; bạn tri kỷ như Quảng-Trọng với Thúc-Nha; bạn tri-tâm, như Quí-Trác với Tử-quân; bạn sanh-tử như Đào-viên-tam-kiệt; bạn đồng-chí, như Hướng-Tú với Kê-Khương; bạn đồng-lực, như Lão-quân với Khổng-Tử; bạn vong-niên, như Khổng-Dung với Nễ-Hoành, bạn cắt-họng, như Liêm-Pha với Tương-Như; bạn keo-sơn như Lôi Nghĩa với Trần-Trọng; bạn từ-hữu như Tả-bá-Đào với Dương-giác-Ai và Đỗ-Bá với Tả-Nho; bạn tương-thức như Châu-du với Trình Phổ; bạn văn chương như Nguyễn-Sâu với Bạch-cư Diệc; v.v. Than ôi! Người xưa vậy người nay sao chẳng vậy, bạn nay vầy bạn trước lại khác xa!

Cho nên người mà hay suy cổ cập kim, xét suy cùng tột rồi, thì thà là làm bạn với sách sử báo chương mà học điều khôn lẽ phải và trau dồi đức tánh của mình cho thêm cao thượng, chớ không cần làm bạn với người không đức hạnh, dầu có lụa muôn bạc ức, tài sức hơn người, ấy là đức tánh của người quân tử đó.

Mà thật, tớ dám hỏi xứ Việt-Nam ta đặng bấy nhiêu người như thế? Thật kiếm hoi thay! Buồn thay!!

(Còn-nữa)

Bá-ngộ-Mai

Phải đọc lại chớ !!!

Câu "*Có trước không sau*" là lời của Chánh-Đức trách chàng Mã-Sấu, vì thấy chàng va cũng đứng anh-hùng hào-kiệt, còn-quyền dư sức, mà chỉ giúp dồi Hòa-Từ không tròn. Để cho kẻ vô-cô càng lâm đại nạn. Nếu chẳng may, động lòng quân tử, thì chú Thợ-Hồ kia.......

Tôi mượn đem vô đây, nhắc trách ông giáo Thập. — Ông giáo thập ôi! Ông đành chia chính khúc lòng non-nước ra làm hai đoạn vậy sao? Trước là kinh-thế sau là vị-nhân. Xét ngay ra cái lời ông, không có dư khoản nào dung chế được. Đây xin ông lắng tai nghe tôi thầm thì. Đã hay tôi thì già cả lụm-cụm, đường cựu học lưng-chừng, nẻo tân-văn lắc-lở, từ bấy nay, mất nết khăn điều đầu ngựa, cứ ba câu sách củ hề-hà cơn nhàn-tản, trường lợi danh chân chẳng dám chen, việc thời-sự tai đã điếc ngắt! Người như tôi vậy thì còn nghĩ-nghị chi đến nỗi ưu-liệc của trần, đã đành cam kiếp hư-sanh. Nhưng vậy mà, lòng lại lắm đa tình nhớ cổ thương kim, cớ mới te-be ít tiếng.

Xem An-hà số hôm, thấy ông Thốn-cẩm-Lệ sửa tiếng tục nước nhà rằng: **máu dê** là sai, chính lại là **ve**, ông cho những người gọi **dê** đều ở toán nói dớt lời trật v...v...

Ông Lệ sắp chữ **ve** dành để phân biệt con người có nết xấu ưa tò-vè đờn bà con gái v..v.... Số An-hà kế, ông giáo Thập có viết một bài, chiết ông Lệ sao quá lộng ngôn, tự-cao mong chế ra tiếng mới. Ông Thập có soạn hai câu:

Còn ngươi Bùi-Kiệm **máu dê**,
Ngồi che tay áo như **về** thịt trâu.

Trong quyển lục-bác "Vân-Tiên" của ông Tú-Tài Nguyễn-đình-Chiểu (gốc xưa ở chợ Batri thuộc tỉnh Bếntre cách đã 70 năm nay, bực văn-sĩ thời ấy, đều nhận ngài là đấng học hành huyên-súc lắm, nhứt là nghề làm văn nôm lại càng thanh tao thú-vị)

Bài ông giáo Thập viết ra đây, là chủ ý nhỏ phiền ông Lệ, sao dám tu lương lại mình cao rộng, sửa sai tiếng thánh-hiền. Thì gan ruột thương đời, lo đời của ông Thập đó, tưởng quyết lục-châu chư khán-quan cũng đồng chịu như tôi vậy! Ông lại có thách ông Lệ sửa 2 câu thơ cổ ấy, cốt bởi ông Lệ đến khi xét biết mình quấy, đọc mấy lời thành nhiệt của ông và dồi hàng đứng chứng trên kia, ác tự-trị lấy lương-tâm, âu nính luông một mạch!

Chớ lẽ nào lại còn rắng gan sửa luông như thế ru?— Qua bài thứ ba, ông Lệ đã không nhận mình là quấy, mà hẳng còn lãnh tài hồi, rằng:

Còn ngươi Bùi-Kiệm **máu ve**,
Ngồi che tay áo như **về** thịt trâu.

Ông lại xướt nói là tam-sao thất bổn. Tôi đọc suốt đuôi đầu, khôn dằn được lòng hờn, rắp gởi bổn chánh Vân-Tiên (của cô Nguyễn-thị-Khuê tự là Nguyệt-Anh, chính con gái của tiên-hiền Đồ-Chiểu; cô trước là Chủ-Bút báo Nữ-Giới-Chung. Cô mới qua đời đây. Bổn chánh nầy ở tay cô Lê-ái-Kiều là bạn tri-thức của cô Chủ-bút N. Anh trao cho tôi mượn đã lâu. Toàn thiên chép ròng bằng Hán-Tự, thật là vật báu rơi để trót hơn nửa thế-kỷ, bởi lớn tuổi nên giấy bạch mọt ăn rồi. Bổn nầy chính tay ngài viết ra, chung với mấy trăm bài thơ cũng của ngài, rành-rạnh biên hai chữ **máu dê**) đến cho ông Chủ-bút cậy gởi, hoặc mời ông Lệ đến xem. Phương chi, chữ **Dê** dương bằng chữ **Dê**; còn chữ **ve** thì trùng bằng chữ **vi**, cách nhau đẹ trắng..

Tôi lại tưởng đều của ông giáo Thập công-kích, thì ông phải sách vát đến cùng cho khỏi phụ lòng chư độc-giả. Tuy một tiếng thường như thế, mà sẽ thiệt hại to cho mối tương-lai xã-hội, nổi cang-phạm thì h-danh của kẻ dất văn cao-nhã, mà hương-hồn nay vẫn còn phưởng-phất nơi cõi suối lãng mây. Nghĩ vậy nên tôi chắc sao ông Thập cũng cần phải cắc nghĩa rành-rẽ cho ông Lệ nghe. Ông Lệ đem cảng câu "Tam-Sanh" mà bao chữa cho con *Dê* là loại quá tham màu, ý máu. Thử hỏi ông nhớ lại coi nghĩa Tam-Sanh là gì? Trừ Dê, rồi 2 thú kia có đáng chê nữa chăng??

Đây tôi chen vào, chính là nâng ni lòng tôn-trọng kẻ tiền-bối gần đem 2 bậc hiền khác, mà bổn nầy cũng là bổn cái, trót 30 năm nay; trưng chứng cớ chánh-đoán cho ông Lệ xem. Ở trong bổn tuồng Kim-Thạch-Kỳ-Duyên, là một bổn tuồng dát rất tài rất trí, câu văn cao-nhã thâm-trầm, toàn ba-kỳ đều công-tặng là tuyệt-diệu. Nơi trang 68, hàng 24 và 25, lời của Trùm-Việt viết:

Chứng **máu-dê** người đã rõ lòng,
Đồ: —Sanh bụng chó chúng đều biết mặt.

Ông Thốn-cẩm-Lệ lẽ cũng từng nghe danh hai ông đất bổn tuồng nầy, đã vội rền như sấm-xuân giữa Nam-châu ta? Truyền rằng: ông Tuần-phủ-**Đạt** lúc ở Ấn có giúp ông Thủ-khoa-Nghĩa mà tất thành bổn Kim-Thạch, Ông **Đạt** chánh là danh-sĩ thời đó, thì có lẽ đâu dùng chữ quấy đến nỗi ông T. c. Lệ chê bai được??! Có bao giờ hai vị Tấn-Sĩ bên hơn ông Lệ là kẻ thanh-niên nói không kể thánh kể hiền chi cả. Thử hỏi đời nầy có một ai dám tự-ao khoe mình đặt tuồng hát hay hơn bổn ấy nữa chăng? Nào có ai lòng giữ như ông Lệ thế!!! Ông Tuần-Đạt xưa nghe thì nôm lại càng đặt biệt lắm.

Nếu ông muốn rõ về sao 2 tiếng *Máu dê* thành tục, chứng-cớ bằng-hồi, điều tích rành-rẽ, thì ông chịu khó gởi tơ đến cậy ông Chủ-Bút trao đoạn ấy lại cho ông xem, bởi xét chẳng phải đều thanh tao êm-ái, nên không xin đăng lên báo, sợ xốn mắt chư quí độc-giả. Mà tuy là tôi nói phỏng thế, song nhưng ông chủ nào có nuôi dê nhiều và đã lưu-tâm đến tính-tình nó thì chắc ngay. Thật giống *Dê-xồm* là loại đã tham-màu lạ dường mà cũng xấu máu vô hạng. Đoạn nầy tôi thấy ông Nguyễn-Thành-Úc có soạn đăng trên tờ Nông-Cổ-Mín-Đàm lúc no, giải nghĩa kỹ-lưỡng lắm.

Đây tôi muốn cho ông Thốn-cẩm-Lệ không biết đâu mà cãi nữa, nên trích luôn bài luận về "*Tánh Dê xồm*" của nhà Kỹ-Sư (*Ingénieur*) bên Ấn, là ông H. M. *AUDRAN*; vốn hiện Hàng-lý hội "*Chủ nuôi súc-vật tại Languedoc*" đã ấn-hành trong quyển Tạp-chí "*Organe de l'Association des Eleveurs de la Race Ovine de la Chamusse* (L.V.A.C.) Trang 249 xuất bản ngày 10 Septembre năm 1913 có khoản rằng:

Le Bouc, mâle de la chèvre, ne doit pas être livre a la reproduction avant l'âge de 18 mois ou 2 ans, un seul suffit pour un troupeau de 150 chèvres et toutes les chèvres d'une commune sont souvent montées par le même mâle, etc... etc...

Tôi đã đem lời của hai ông Tấn-Sĩ nước Nam ta ra chứng cho ông Lệ xem.

Tôi cũng mời ông Bát-vật Tây cùng ra làm chứng cho ông Lệ biết.

Thế thì ông Lệ thử xét lại coi máu *Dê Xồm* mạnh mẽ chăng, ?? máu *Dê-Xồm* tham-lam mưu-dục quá hạng chăng ???

Ghê thay! chỉ một con đực mà đủ khí-huyết nhảy tới 150 dê cái đều để cả, ấy là lấy phần trung da! chớ bên tây, mỗi một làng không biết chừng tới 500 con, mà cũng một đực thôi!

Ôi! chưa thỏ danh siêu-nhất-loại thì khá học thêm, mong chi sửa sách, rầy người. Bởi rồi tôi lại phập phòng người còn dư toán sắp miệng thị-khi ông Christophe-Colomb mà chơi!!!

Chủ Trương: **Nguyễn-X-Thu.**

OAN TRUYỀN NGOC-HANH

(Lụy vì tình)

par **Trương-quang-Tiền**

(TIẾP THEO)

Đậu ghe tại *KASKÉT* bốn ngày, thoạt có chiếc ghe bầu đến. Ghe bầu nầy vẫn của một anh lái kia toan sang Xiêm mua bán, cũng đến đậu tại đấy nghỉ ngơi, hẩu rang ngày mai sẽ trương buồm chỉ dám. Còn dịp nào may hơn nữa.? Cớ mà vợ chồng Ngô-Chấn đánh liều, hỏi xin đề có đoan. Rằng: «Vợ chồng tôi nghèo khó ở tại Bạch-Mã trót mấy năm trời, làm ăn không phát được. Tình đời cay-nghiệt, đổi xây theo thế lực đồng tiền, mình thân phận nghèo hèn, kẻ thì người khinh, vì vậy cho nên quyết sớm toan, đến xứ Xiêm, hoạ hề thế làm ăn có dễ. Hôm nay may gặp cậu cũng sang Xiêm, vậy chẳng giám nào, xin cậu đoái đến người cùng khổ ly hương, cho vợ chồng tôi chung chạ, trước là có bạn cùng cậu, sau là, nếu trời chẳng phụ vợ chồng tôi mà có cơm áo, thì ân nầy kết cỏ ngậm vành, báo đáp chưa phỉ nguyện»

Anh lái tên là Phan-xích-Vận tục kêu là Tư-Vận, nghe lời nói cũng động lòng, và lại ghe rộng minh-mông, thời nở nào không chịu chở người đi cho có bạn. Cớ nên không đợi hỏi nhiều lời, chàng bèn đáp: «Ấy cũng là dịp may cho hai vợ chồng cô em, vậy cứ sửa soạn cho bạn nó về đi, ghe tôi rộng rãi, dầu chở thêm một gánh hát nữa cũng có chỗ dư, huống hai vợ chồng, ăn ở hết bao nhiêu mà sợ.» Dứt lời, Ngô-Chấn với Ngọc mừng lắm, riêng tỏ cùng nhau, chắc từ đây thoát khỏi nổi khổ tâm, khó cho người tìm được.

Mà thật ghe lưới của Tám-Các lui về, thời hai vợ chồng cùng theo Tư-Vận thẳng xông, càng cực khổ chừng nào, tình càng lại mặng nồng chừng nấy. Chơn trời mặt biển, từ đây không còn thấy chi khác hơn là cánh buồm bọc gió, kéo ghe chạy như tên, lượng sóng nhảy quanh, đưa con thuyền lên xuống.

Bờ bãi nào thấy gì? hằm vẫn như ngày, mù-mịch bốn phương trời, nước mặng ngôi sao, chấp chóa như ánh đèn trên mặt biển. Tôi nói rằng: cậu lái Vận không hẹp nào mà không cho hai vợ chồng có đoan, ấy không phải là cậu hảo tâm gì, không qua là trông thấy sắc động lòng, thật sắc Ngọc có vẻ đậm dà, dễ khiến cho người toan việc quấy.

Ghe chạy khỏi Kaskét được mười ngày, cậu mới bày với sắp bạn, hầu dỗ Ngọc......., thế mà dễ dỗ lắm sao? Không! tôi quyết rằng không; vì nàng với Ngô-Chấn có tình âu-yếm nhau thâm-thiết lắm, thệ chung-thuỷ trọn niềm. Cớ mà Tư-Vận tính hết phương, cảng tính lại càng yêu, dồn-dập khối-tình, mất quyết bỏ qua không đặng. Một hôm cậu dạy sắp bạn làm ngan, giết phức Ngô-Chấn đi, đặng đoạt nàng cho tiện. Trong bọn ấy có thằng Lương, tánh vẫn thật-thà, không chịu làm đều tàng-ác. Bàn rằng: «Giết người cướp vợ, ấy là việc tối mất lương tâm. Và lại người đã quá tin mình, thì chẳng nên toan bụng quấy.» Sắp bạn đều ưng dạ, nhưng nói Tư-Vận không vui lòng, một quyết tình cho xong, kéo bực mình khôn thể chịu. Cùng nghĩ chẳng biết sao, bạn phải rấp chịu, nhưng không giết, chỉ quăng chàng xuống biển mà thôi. Nhứt định xong, sau khi cơm nước rồi, nhân trận gió thổi đến đùng-đùng, mây kéo tới mịch-mù, ba đào chuyển động, bốn tên bạn xúm lại ôm Ngô-Chấn thả ngay xuống biển, bấy giờ Ngọc trông thấy đã xanh mặt, tê xiểu; không nói đặng câu nào, chỉ trưng mắt ngó chồng một cách sững sờ đau-đớn.

Trong hai phút là quăn Ngô-Chấn xong, Tư-Vận chẳng xiết vui mừng, ôm nàng an ủi. Ngọc tuy tê xiểu, nhưng trong đây lát đã tỉnh ngay, dòm lại thì thấy cậu lái ở bên mình, phong lời nói trau dùng dùng, nâng nhiệt cậu đến thế. Lẽ thì cậu sốt lòng giận-dữ, thế mà không, chính ra vẻ tươi cười, vỗ vai mơn trớn. Rằng: Mình ôi! vì quá thương mình nên phải vậy, không nhưng ai độc-ác đến đều. Tôi nào quăn chồng nàng xuống biển đây, vì lẽ qua là lửa ái-ân càng dập lại càng nồng, yêu mình đáo để. Hai vợ một chồng vẫn có, hai chồng một vợ thế không thương, có mà muốn trọn chung tình, phải cam chịu thần thiên-lương quở phạt.

Tuổi! chồng mình thương yêu mình sao bằng tôi. Trong tay đã sẵng đồng tiền, muốn chi không được. Nầy sẵng ghe sẵng bạn, sẵng bạc sẵng bang, chẳng hơn ở với chồng, muôn đều cay đắng.» Ngọc nghe rồi chừng nào, càng bắt xốn xang gan tấc. — Cậu thật là khôn kiệt! dám làm việc chẳng lành, tôi nay thiệt: nếu không hóa được hồn Tinh-Vệ, để lấp biển trả thù chồng, thời chẳng còn mặt mũi nào sống sót nhìn cây cỏ. Cậu chớ ngờ rằng: gừa lời lít mà rầy không người hay biết; đừng mong lấy bạc che mắt đứa nghèo hèn, chồng tôi mà còn nằm dưới nước ngày nào, tôi tự nhiên, gan ruột tôi mãi đau đớn tan-lòng ngày ấy.

(Còn nữa)

[redacted]

Tin thâm

Bà Lâm-thị-Ngải ở làng Trường-thành (Cầnthơ) tuổi ngoài bảy mươi lăm, chẳng đau bịnh chi trọng mà vội tách cõi trần; rất thương rất tiếc. Tánh Bà sanh tiền thuần hậu. Ngày 12 tháng 10 Annam 1921 đã an táng rất trọng thể, có thầy cai tổng Thới-bảo và làng xóm đưa đón rất đông.

Vậy tôi xin có mấy lời cầu chúc linh hồn bà mau lên cõi thiên đàng.

Trần-quang-Hai
à Câu-nhiễm kinh-điếu.

Bổn-Quán hay tin thâm rằng: M. Phan-văn-Thiền Cựu thơ-ký sở điền-tin giúp việc tại Canh-Nông tương-tế hội Cầnthơ mới từ trần hồi 10 giờ ban mai ngày 18 Novembre 1921, hưởng dương dươ 38 tuổi.

Vậy Bổn-quán có lời kính chia thâm cùng bửu quyến của thầy và chúc thầy sớm lên miềng cực lạc.

An-Hà-Báo
(Kính điếu)

[redacted]

THỜI-SỰ

Giá bạc

Thứ sáu....ngày	18 Novembre..	7f.40
Thứ bảy...ngày	19 Novembre..	7.55
Chúa nhựt..ngày	20 Novembre	7 65
Thứ hai...ngày	21 Novembre	id
Thứ ba....ngày	22 Novembre	7 65
Thứ tư....ngày	23 Novembre	id
Thứ năm..ngày	24 Novembre	id

Giá lúa

Lúa chở đến nhà máy mỗi tạ 100 kilos là:

Thứ sáu ngày	18 Nov....	4$70 à 4$80
Thứ bảy ngày	19 Novembre	id
Chúa nhựt ngày	20 Novembre	id
Thứ hai ngày	21 Nov.	
Thứ ba ngày	22 Nov.	
Thứ tư ngày	23 Nov.	
Thứ năm ngày	24 Novembre	

Saigon

QUAN TOÀN-QUYỀN TRỞ VÔ

Quan Toàn-quyền Long quá giang chiếc tàu *André Lebon* ở Hànội vào đến Saigòn, sáng ngày 13 Novembre 1921. Ngài đi với phu-nhân, hai vợ chồng ông quan ba Bénard, Mlles Maurizette và France Long. Ngài vào Saigon hầu kịp kỳ hội-đồng thương-nghị rồi đây.

Soctrăng

DỰNG HÌNH

Ngày 11 Novembre 1921 rồi đây ăn lễ đình-chiến, châu-thành Soctrăng nhân dịp ấy dựng Đài trận-vong cho 47 người nghĩa-sĩ đã vì cuộc đại chiến mà bỏ mình. Năm giờ chiều ngày 10 Novembre xe bông bắt từ nhà việc Khánh-Hưng đi dài đến nhà xét và các nẻo đường. Đúng 8 giờ thì có đèn.

Sáu giờ ngày 11 tây thiên hạ tựu chật quanh đài nghĩa sĩ trước cầu bon. Các học sanh cầm cờ, mã tà và lính tập đắc hầu nghiêm chỉnh. Đến 7 giờ quan Chủ tỉnh xuống xe hơi, Lọc trò trường St *François Xavier* hát bản *Marseillaise*. Quan Chủ tỉnh đọc bài chúc tụng Quan Huyện Vân các nghĩa ra tiếng An-nam.

Cha Brun làm lễ, có cha ôn và cha Quả chứng kiến. Có thầy chùa Annam và Cao-man tụng kinh siêu độ. Làm lễ tại nhà thờ, tối lại thắp đèn và đốt pháo bông.

Long xuyên

CÔNG THUỐC MÀ CHẾT

Võ-thị-Thơ là vợ tên Phạm-văn-Thiều ở tại chợ Núi sập Ngày 24 Octobre 1921 tên T hiều đi khỏi, thì Thơ ở nhà phát bịnh đau, mượn tên Khao đi hốt một thang thuốc của thầy Huỳnh-kỳ-Xương mà uống. Hốt xong tên Khao đem về sắt cho thị-Thơ uống hồi 9 giờ tối qua đến 5 giờ khuya thì thác.

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI ĐẤU XẢO MỸ-NGHỆ HANOI BAN KHEN
DIPLOME DE MÉRITE- EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1921
Cordonnerie – Chapellerie – Tonkinoise
GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHÍ HÒA

83 Rue Catinat **Saigon**

Kính cùng QUÍ-VỊ đặng rõ. Tiệm tôi có 30 thợ BẮC-KỲ giỏi ĐÓNG GIÀY, LÀM NÓN theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIÀY đóng bằng DA-TÂY hết, NÓN làm bằng CÂY-MỐP thiệt nhẹ, lợp NỈ-XÁM, BỐ TRẮNG VÀ BỐ VÀNG đủ kiểu. Tôi cũng có thợ KHẮC CON-DẤU ĐỒNG VÀ CHẠM MỘ-BIA ĐÁ CẨM-THẠCH ĐỂ MẢ. Tôi đã BÁN-SĨ ở LỤC-TỈNH thiệt nhiều, đã có nhiều vị rất tin cậy và khen ngợi NÓN VÀ GIÀY của tôi làm thiệt kỹ càng và giá lại rẻ hơn chỗ khác nữa. Tôi cũng có BÁN GIÀY-HẠ DA LÁNG GIẸP DA-LÁNG VÀ NHUNG đủ màu GUỐC BẮC-KỲ SƠN-ĐEN QUAI-NHUNG QUÍ VỊ xa xin viết thơ về tương nghị tôi sẽ hồi âm lập tức có giá BÁN-SĨ riêng thiệt rẻ xin chư tôn chiếu cố cho việc buôn bán của ĐỒNG-BANG ta được thạnh lợi trong lúc canh tranh này tôi hết lòng cám ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA, Kính mời

Thợ họa chơn dung thiệt tinh xảo

Xưa nay Lục-châu quí khách ai ai cũng đều công nhận rằng: về phần công-nghệ thì người Bắc-kỳ tinh xảo lắm. Đã mấy năm nay bổn hiệu chuyên nghề khắc con dấu, khắc bảng đồng, làm các thứ nón theo kiểu Âu-châu và đóng giày, thì sự kỹ lưỡng khéo đẹp của bổn-hiệu, chư quí-vị cũng đều rõ biết.

Hiện nay tại bổn-hiệu có một người thợ Họa-chơn-dung thiệt lành nghề lắm; người thợ nầy là một tay họa công có danh tại Bắc-kỳ.

Chẳng những vẽ giống tạc mà thôi, lại có đủ tinh-thần tự nhiên coi như hình sống. Họa đủ cách đủ kiểu, xin quí khách chiếu-cố, muốn họa thử một lần cho biết sự tinh xảo của bổn hiệu (Họa vẽ trăm năm không phai). Quí khách muốn vẽ in do theo bản dưới đây rồi gởi hình kiểu đến, và xin gởi bạc đặc cọc trước một phần ba cho bổn hiệu làm tin. Khi bổn-hiệu tiếp đặng hình kiểu và bạc đặc cọc thì lập tức làm liền lại gởi cho quí khách. Chừng hình vẽ rồi sẽ gởi tới nhà giây thép tại tỉnh quí khách ở.

NGUYÊN HÌNH HOẶC BÁN ẢNH	THƯỚC TÂY	VIẾT CHÌ CONTÉ VẼ VÔ GIẤY	VẼ DẦU MÀU PEINTURE A L'HUILE
Bán ảnh	0 40× 0 50	10$00	40$00
Bán ảnh	0 50 – 0 65	15 00	45 00
Nguyên ảnh	0 60 – 0 80	25 00	60 00
Nguyên ảnh	0 70 – 1 00	35 00	90 00
Nguyên ảnh	0 90 – 1 40	45 00	120 00

Gởi hình chụp đến mướn họa, hoặc thơ, mandat xin đề như vầy:
M. Tăng-khánh Long
Propriétaire Chapellerie, Cordonnerie Tonkinoise
N° 10 RUE CATINAT N° 10— **Saigon**

Các nhà buôn nên mua

Tại nhà in Hậu-giang có bán tấm bản biên các cách thức gởi thơ từ và gởi hàng hóa, (Tarifs d'affranchissement des correspondances hoặc phải dán bao nhiêu cò, hoặc phải gởi cách thế nào cho trúng theo luật lệ nhà thơ. Mỗi tấm bán 0$.25 phụ thêm 0$10 tiền gởi.

Vị nào muốn mua xin viết thơ cho M. Trần-đắc Nghĩa Tổng-lý Ấn-quán An-hà Cầnthơ

LỜI RAO

Cho người muốn lập hãng sửa máy

Có người muốn bán 1 cái máy tiện sắt (tour) một cái cán khoan (creuse) và một cái lò bằng sắt (forge) Ba món đều là đồ mới chưa dùng đến, chớ không phải đồ cũ.

Giá định không mắc
Muốn mua xin do nơi

M. TRẦN-ĐẮC-NGHĨA
Quản lý ấn quán An-Hà và An-Hà-Báo
CANTHO VILLE

Không cần nói cũng biết tên Khao tri hô lên làng bắt Huỳnh-kỳ Xương và thang thuốc mà giải ra Tòa phân xử.

Thật là: được nâng cứu nhơn, y càng sát nhơn chớ lầm cân phước chớ may thầy, rồi lại gặp lấy tay dung y mà thiệt mạng.!!

Nông-phu – Võ-văn-Chuột lại cáo

Thạnh-Phát Cantho

Tiệm Thạnh phát mới dời về đường Kinh lấp (Cầnthơ) có bán đủ các thứ hàng Tây, hàng Tàu, hàng Bắc.

Lãnh Bắc đen (lãnh áo), rộng khổ từ 6.$50 tới 7.$00 một áo.

Lãnh Bắc đen (lãnh quần) trơn và bông có thứ hẹp khổ có thứ rộng khổ từ 6$ tới 7.$50 một cây 2 quần;

Xuyến, địa hột gà từ 8$ tới 9$ một cây 2 áo;

Lụa cổ đỏ đen từ 12,$00 tới 14$ một cây 5 quần có dư;

Lụa quỳnh anh đen từ 8$ tới 9$ một cây 5 quần có dư;

Sa hột đen từ 8$ tới 9.$50 một cây 3 áo dài;

Satin, cẩm nhung, nhung màu và nhiều món hàng lạ;

Mền lớn nhỏ đủ cỡ, đủ thứ.

Nón nỉ, nón trắng, giày ba, giày tây đủ kiểu.

Đèn tây lớn nhỏ nhiều thứ

Giẹp quai da quai nhung, giẹp con nít, tốt và giá nhẹ hơn các nơi (mua về bán lại sẽ tính giá riêng

Hàng tôi nhuộm tại Cao-lãnh (*Sadec*) không hề trổ, diện láng và ... lắm.

Tiệm tôi có trữ chiếu từ bố may mùng rất đẹp, giặt không hề phai. Mỗi ấy bề dài 20m50, bề ngang 0m80;

Thứ ... 6$ một cây
Thứ ... 58 một cây.

Mua từ 10 cây sắp lên thì được trừ tiền huê hồng 10%, một trăm hơi mười đồng.

Quí khách có dịp đến Cầnthơ, tôi kính mời ghé tiệm tôi chơi cho biết, vị nào ở xa muốn biết giá hàng xin viết thơ thì tôi sẵn lòng định giá chắc hoặc gởi giẻ coi làm kiểu (*Echantillons*)

Còn mua thì tôi gởi theo nhà thơ, đem đồng tiền mà lãnh hàng. (*Contre remboursement*).

NGUYỄN-VĂN-XƯƠNG
Chủ nhơn cẩn-cáo.

Phước! Phước cho kẻ gặp của quí

Ai cũng muốn đặng chữ TRƯỜNG SANH (SỐNG LÂU); cái sở nguyện ấy ít kẻ được vì chẳng gặp LINH DƯỢC (THUỐC HAY).

Nay có một thứ thuốc giúp đặng sống lâu và mạnh giỏi gọi là TRƯỜNG SANH LINH DƯỢC.— Là thuốc tễ bổ khí dưỡng sức, sửa huyết.

Quí ông quí bà cùng hàng viên quan đều yên dùng, lại gởi sẵn trong nhà luôn cho con cháu được mạnh giỏi.

Nó trị bịnh nóng lạnh, bón uất, các thứ ban trái, chơi nước, nóng lạnh dây dưa bởi ban trái mà ra, nhứt đầu, đau bụng, giết sên lãi, đau ruột, mệt, bần thần đã dượi. Cứu chứng di tinh mộng tinh, ăn không ngon và chậm tiêu, hay mơ chiêm bao, nhức mỏi, đau lưng, đau hông, tê bại, ho, suyễn, kiết, thũng sưng mình mẩy.

Trị các bịnh đờn bà bởi khí huyết hư mà ra (*đau máu*). Con nít hay đau có một bất cầu bịnh chi hãy bền chí cho nó uống thì chắc sẽ trở nên mập mạp mạnh mẽ.

Đã có trăm ngàn người nhờ thuốc nầy rồi. Có nhiều người đau cả năm uống đủ thứ thuốc không hết mà dùng thuốc nầy ít ngày thì được mạnh.

Người mạnh mỗi tối nên uống đôi ba viên đặng ngon ăn, ngủ khỏe, và ngừa các chứng bịnh; khi động trời dùng nó mà giữ mình.

Kẻ ho lao nếu dùng thuốc tễ nầy thường, thì cũng giữ mạng sống lời giả được.

Không kỵ thai mà lại dưỡng thai, không kỵ ban mà trị ban trái hay lắm.

Kẻ đau mới mạnh người ốm yếu hãy dùng nó đặng mau bổ sức.

Ai muốn dùng thuốc nầy mà xổ thì thật rất tốt hơn hết, không phát 0, nó xổ độc tẩy đàm.

Thuốc nầy chẳng phải một thứ với các thứ tễ khác chút nào.

Hãy coi cho kỹ mỗi gói thuốc có đóng dấu (marque déposée) hình con Nai là dấu đã cầu chứng tại Tòa Saigon ngày 21 Décembre 1920. Ai trữ bán lại thì có giấy làm chứng. Nhiều tiệm Annam tại Saigon đều có bán.

Muốn cho chắc chánh gốc thì gởi thơ cho Monsieur Nguyễn văn-Thiên (Jean-Pierre) à Thinghé par Saigon mà mua thì sẽ có thuốc gởi lại.

Bán tiền mặt mỗi gói 0$40. Mua nhiều sẽ tính nhẹ hơn. Muốn giúp ích cho đồng bang, chẳng chút cầu lợi, vì nó quí giá và hay hơn các thứ tễ khác xa lắm.

Phước! Phước cho kẻ gặp và biết dùng TRƯỜNG SANH LINH DƯỢC!!

Coi cách dùng trong toa cho kỹ.

Xin biết rằng: 1° chẳng phải một thứ với các tễ khác; 2° Lén chỉ dùng đôi ba cây sẽ thấy sức linh nghiệm nó là thế nào.

Hai thứ thuốc hay

Thuốc «THIÊN-THANH CHỈ-KHÁI-HOÀN» là một thứ thuốc vị khí ôn hòa chẳng luận già trẻ, đàn-ông đàn-bà mới ho, hoặc ho lâu, ho lao, ho ra máu ho có đàm, ho sẵn hậu, dùng nó trong vài ngày thì thấy giảm bớt. Chẳng biết bao nhiêu người đã dùng rồi, lên gởi thơ đến khen ngợi chẳng cùng. Cách dùng thì khi mua thuốc sẽ có gởi toa cho cứ do theo đó.

Giá bán hộp nhỏ 5 miếng......0$30
Hộp lớn 10 miếng.......0.50

Thuốc «THIÊN-LY-NHÃN» cứu bịnh mờ. Thuốc dùng toàn sữa cọp mà luyện chế ra. Lắm người mù đã trên năm sáu tháng mà khi dùng trong tuần lễ thì thấy sáng như thường. Thuốc nhỏ vào đã ngừa và mà lắm. Cách dùng đã biên vào trong toa, khi mua sẽ gởi theo với thuốc.

Giá-bán: Một ve....0$30
Mỗi nhưn 11 ve
Ve lớn...1$00
bằng 4 ve nhỏ

Xin rằng coi chừng thuốc giả—cứ đề thơ cho M. ***Trần-dac-Nghĩa*** Quản lý Ấn-quán An-Hà Cầnthơ thời thuốc gởi lại

Quảng tài Thạnh

... đóng ghe và sửa ghe
... sông gần cột giây thép
vàm CẦNTHƠ
PHÙNG-CHIÊU— chủ tiệm

Kính cùng quí vị đặng tường, nay tôi ... lập một trại đóng và sửa ghe ... và bè tiện bề cưa và kéo ghe.

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm nầy biết lẽ nghi của người Annam nên tiếp rước quí vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm nầy khi trước có lâu chủ sự tiệm cưa hiệu là Quản ... Lai ... ai ai cũng biết rằng người ấy biết ... đãi sĩ hợp nào

Xin quí ông, quí thầy có cần dùng mua cây cùng đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng tài Thạnh thì rõ.— Cúi xin quí thầy thương.

Nay kính cáo.

Tiệm thợ bạc

CỦA M. CAO-VĂN-HY
108 Boulevard Bonnard - Saigon

Tiệm nầy có bán đủ các thứ đồ nữ trang theo kiểu kim thời, xinh đẹp khéo là vô cùng, những là: vàng vòng, chuỗi hột, hoa tai, cà-rá, giây chuyền, neo xuyến v.v. kiểu chạm rất nên huê dạng.

Xin các bà, các cô hãy đến xem thử một lần thì biết.

Nay kính
Cao-văn-Hy cẩn khải.

Tim khắc con dấu

Kính trình cùng quí khách đặng rõ tiệm ở trước ở số nhà 85 đường Catinat và số 130 đường *Pellerin*, nay ... châu chư quân tử chiếu cố ... công nghệ của tôi đã thạnh hành bấy ... nay

Vậy tôi đã dọn lại số 96 cũng đường *Pellerin* vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao-su, bản-đồng, bản đá cẩm thạch để mộ, có bán đủ các thứ con dấu Tây gởi lại, như là *Dateur, Numéroteur, Foliateur, Composteur, etc*... v.v. bán đồ phụ tùng theo cuộc con dấu giá rẻ đồ tốt mà làm mau, có in *Catalogue* để gởi cho quí khách nên quí khách muốn cần dùng kiểu nào thì xin gởi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các quí khách.

TRẦN-DUY-BÌNH
Graveur— 96 Rue Pellerin— *Saigon*

Kính cáo

Kính cùng bà con cô bác đặng hay tôi là Nguyễn-văn Nên người thâu thu gia tài của HUỲNH-CÔNG-TẤN và NGUYỄN THỊ VÂN và con là HUỲNH-CÔNG-QUYỀN Nay HUỲNH-CÔNG-TẤN qua đời đã đặng hai năm, nên tôi kính cho cô bác hay rằng: như ai có làm đến chi vàng hề đến phần của tôi bảo thủ gia tài hay là bất mấy người nầy làm tờ giấy chi với kẻ khác, phải có chữ của tôi làm chứng mới đặng còn như đều nào tôi không biết không hay thì các việc ấy tôi sẽ xin tòa hủy bỏ mà người ấy lại bị thiệt hại nữa

Nay kính
Nguyễn-văn-Nên, Propriétaire Cầnthơ,
Cầnthơ, le 25 Juillet 1921

Thuốc điếu hiệu GLOBE

(TRÁI ĐẤT)

Hút đã ngon, dễ dành lâu được không mốc, không mục.

Tại Hãng **Denis Frères** có trữ bán

An_phong

Bijouterie soieries de Chine et du Tonkin
CAOLANH

Kính trình cùng lư châu Quí khách đặng rõ: tiệm tôi mua bán hơn năm năm đàn tơng hàng tàu, những là vân xuyến, lãnh nhiễu, cũng là hàng vươn, nhuộm bền điều lắng thật tốt, không hề trở tới chắc ý, vì tôi mua bán đã lâu, nên tôi hết sức lựa chọn thợ nhuộm, nhuộm lốt và hột chàm tốt, nên ắc nơi khác tà, cẩm châu, hoa tư cac, cung và lụa toàn bả thảo, lu soạn thương hảo gén có đủ thứ, còn hàng bạc như, bàng không thể bì kiệp hàng đến của tôi, và nữa: tôi bán lại rẻ,Còn đồ nữ trang như thẻ, hương lược đủ thứ, tôi lãnh tại Hà-nội, như quí khách muốn mua vật chi dùng xin gởi thơ đến, thì tôi sẽ gởi đồ lại liền, như vị nào muốn mua nhiều mà bán, tôi tính giá rất nhẹ, hàng tôi gởi *contre remboursement*.

Cao lãnh: Nguyễn-xuân-Trước
Cẩn bạch

TIỆM
Trương-văn-Hạnh
sadec

Có bán xe máy mới và đồ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe.Lãnh thấp mươn sài cao (carnage) theo cuộc quan, ... tế ... vê...Tân gia, hạ tuợ, khoác đen ... hiệu tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mớ và bán lẻ vỏ ruột xe máy ... belin, giày hàm đủ cỡ ... kiểu kim thời. Quí ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì ... thơ cho tôi. Tôi sẵng lòng ký ... gởi contre-Remboursement ... đồng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi ... giá đồ phụ tùng in sẵng bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hạnh.
Cẩn khải.

Võ xe thượng hạng

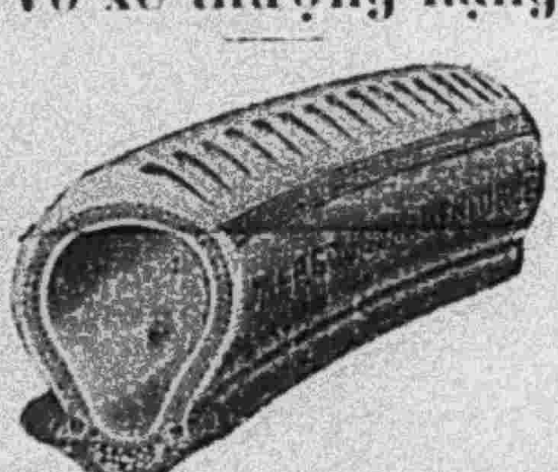

Võ xe hiệu B... Pneus Bergougnan là một thứ võ thượng hạng, bằng nhựa dày mà lại chắc ... Thương người ta hay hiệu ... bộ ... An châu ... lấy ... không được kỳ lương ... phải ... cho ... trong khoi ... đến giờ ... công nhận các thứ võ hiệu Bergougnan là chắc chắn và lâu kỳ hướng hơn hết. Như mới đây trong các trận đua, bao nhiêu xe võ hiệu Bergougnan chạy trọ mấy trăm ngàn ky lô mét mà cũng không thấy bể ... đến, và hoan cầu ... nào cũng đều khen.

Võ xe hơi, xe máy, xe kéo hiệu Bergougnan đều có bán tại nhà in Hậu giang Cầnthơ.

Xin viết thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa

Quyển Từ tụng thể lệ

Quyển từ tụng thể lệ là một quyển sách ... cho những người có việc kiện thưa đến tòa, cũng nên thấy những người làm dân nhà nước.Sách dạy cả ... kiện, ... và nhập ... cũng ... sự giao ... trong việc ... Đại-pháp, ... tạp vặt, ... khoản cần ích khôn... kể ...

Sách này của ông Nguyễn Võ-văn-Thơm dịch ... chú giải của quan án **DUFILHO** lại có các kiểu đơn để do theo mà làm rất tiện.

Giá mỗi quyển........1$30
Phụ thêm tiền gởi **0.24**.

Xin để thơ cho M. Trần-đắc-Nghĩa
Quản lý Ấn-quán An-hà Cầnthơ

HÃNG HẬU GIANG
vốn đăng 1.000.000 $

Hãng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một điều là tại Saigon có món chi thì trong hãng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa: ai mua món chi xin viết thơ ngay cho Hãng, thì Hãng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quí vị đến xem Hãng chơi cho ...

Có trữ bán:

Rượu rum hiệu Stella
làm ròng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về mà lại khỏi trả tiền trước.

TRẠI THỢ MỘC, CHẠM VÀ CẨN HIỆU
Nguyễn-long-Thao
TẠI CHỢ LAITHIEU (ĐƯỜNG COLONIALE)

Sáng tạo gần 10 năm rồi, từng thạo nhiều kiểu khéo léo.

Có đóng sẵng và bán đủ các thứ bàn ăn; đất, và ... tròn vuông khéo lạ. Tủ áo ... hoặc có kiến soi 1 mặt, 2 mặt, tủ thờ trước cẩn, tủ để sách và để rượu. Bàn viết, bàn rửa mặt cùng bàn salon tròn bộ. Ghế trường kỷ, ... nhiều kiểu ... chương ngựa thương, chương tiền hoặc chương voi dài liền bằng sơn mài và cẩn. Khay, hộp chương đèn, đài kỳ.
Những món kể trên đây dùng toàn cây danh mộc: Trắc, gỏ, cẩm ai mà đóng chế kiểu kim thời.

Kính mời quí ông quí bà muốn mua hay là đặt món chi tại tôi sẵng lòng làm theo vừa ý. Trại tôi cũng có lãnh làm ... thành vòng cẩn chạm sơn thếp

Nguyễn-long-Thao
Chủ nhơn kính cáo

Nhà ngủ và nhà hàng bán cơm tây

HIỆU: TÂN-PHÁT-LỢI
ở đường Bd Maspéro gần cầu tàu lục Tỉnh (SÓC-TRĂNG)

Kính thỉnh quới khách nếu có việc đi Sóc-trăng tới lỡ đường xin dừng bước ghé lại nghỉ nơi tiệm của tôi: Có phòng ngủ tinh vi khoản khoát, lại có quạt máy và đèn điện; tắc một lời là đủ đồ cần. tôi có bán các thứ rượu và cơm tây: việc nấu lại càng kỳ hưởng vì cứ đủ theo cách Vệ-Sinh.
Còn như khách có muốn cần dùng cơm Annam xin cho tôi hay trước một giờ thì ... sẵng lòng làm cho vừa ý.

Xin Quới-khách chiếu cố đến, tôi lấy làm thâm cám.

Chủ nhơn Từ Cảnh kính mời.

Khương thới dit Trần-văn-Gồng

178-180 Rue Ang-duong 178-180.

Tiệm tôi có làm đồ nữ trang (Bijouterie) để bán, và có bán những đồ phụ tùng xe hơi, xe máy và xe kéo xin kể ra sau đây.

Kiềng vàng, neo, chuỗi, bông, cà rá, đồ làm đủ thứ Dầu ếch sáng sẻa (essence-Shell) dầu máy (huile pour automobiles) mở bò để máy xe hơi và xe máy (graisse pour automobiles) đá thấp đèn xe hơi (carbure) vỏ ruột xe hơi hiệu (Michelin et GOODRICH et GOODYAR) vỏ ruột xe máy hiệu (Michelin và Hutchinson) vỏ xe kéo hiệu (Michelin) thứ hai bố (2 toiles thứ ba bố 3 toiles)

Xe máy hiệu (bờ rô) (PEUGEOT AL-CYON và HERCULE), có bán đồ dầu mới (...) lược chải đầu đủ thứ và đồ của đàn (DAME) giày tây giày annam dầu thơm và bông (savon) phấn dồi mặt mua bên tây lại (Commande en France)

Rượu Champagne, rượu chác đỏ và trắng mua bên tây lại Vin blanc et rouge
Xe hơi hiệu (OVERLAND 4 places) Moteur Canot 8 H-P et 8 H-P, Máy Canot 18 mã lực và 8 mã lực (CAMION) 2 tonnes, xe Camion hai tấn. Máy bơm nước: (Pompe Hélice pour eau) Canot đóng sẵng rồi

Đồ bắc kỳ, ghế xít đu, ghế tô nê, đồ máng nón và đồ máng áo (Berceuse, porte manteau, porte Chapeau, Chaise thonet).

Xà bông bắc kỳ (Savon noir) và nước hoa rượu mùa (...) bóng đèn khí (Ampo les électricité 220 volts.

Những đồ phụ tùng xe hơi, hiệu (Ford Dod. e Overland.)

Những đồ nầy bán sỉ và bán lẻ, các ông các bà có cần dùng xin gởi thơ đến tôi sẽ mau mau lập tức gởi (Contre remboursement) đến chỗ.

Nay kính

Chủ nhơn: TRẦN VĂN GỒNG
Bijoutier PHNOM-PENH

Cáo bạch

Có bán cáng viết "PORTE PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiệt cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ" **14k** không sét không mòn Cokbâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì PORTEMINE) có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng nấm cộng chì để thay. Cây viết này nếu giữ gìn xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo cáng viết năm cắt, một đồng của khách

Mua về, nếu xài không đặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bổn hiệu sẽ trả tiền lại đủ. Giá một cây là (có hộp có Comptegoutte *giá* **4$50**

Mua nguyên lố về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.
Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt.

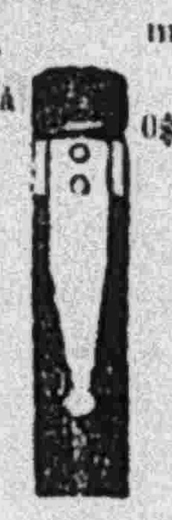

ve một giá 0$30

Nhà in Hậu Giang CANTHƠ

Hỡi Đồng bang

Trong xứ ta có lò đặc một thứ rượu ngon lắm kêu là RHUMSTELLA làm ròng bằng nước mía

Ta nên mua rượu nầy mà uống, vậy mới là tỏ ý bình vực cái mối lợi trong xứ ta đó.

RHUM STELLA CANTHO

Rượu RHUM STELLA cây giá đã rẻ mà uống lại nên thuốc nữa.
Mua uống rồi mới biết.

Muốn mua xin do nơi HÃNG HẬU GIANG CANTHƠ, SAIGON MYTHO TRAVINH

SOCIÉTÉ des SUCRES ET RHUMS Cantho Cochinchine

Vậy mối lợi càng ngày về tay đồng chưởng

Tôi chịu lãnh

Tôi chịu lãnh cất nhà, nhà, bàn đá, cát Núi Sập chở đến tại bến. Lãnh mua và bán lại các vật dụng, như đồ nữ trang, giấy cầm đồ, đồ ... trong nhà quần áo hoặc mới hoặc cũ, tắc một lời là: những món nào mà quí vị hết muốn cần dùng, thì xin đem đến tôi mà thương nghị.

Tiệm tôi ở cần nhà việc Tân an (Cần thơ) có bán đủ các thứ thuốc tây trị các chứng bịnh và đồ cần dùng theo cuộc vệ-sinh

Vậy kính mời quí vị, nếu có việc xin cố cập đến nhau, gọi là chẳng phụ lòng người đồng bang trong bước đường thương mãi.

Lê-kim-Đành
(Cantho ville)

XIN-LƯU-Ý

Kỳ tàu *ARMAND-BÉHIC* chuyến rồi đây, tại **ENTREPÔT DE VINHLONG** có lại những hàng hóa như sau đây:
Trái táo riêm-hương (*Pruneaux fourrés glacés*)
Từ hộp một kilo, nữa kilo và phần tư kilo. Thật là thổ sảng của nước Langsa, gia vị chế ăn ngon lắm, bổ và nên cho mấy người bệnh đau mới mạnh dùng lắm, rất quí, cái hộp làm rất chiu chắc và khéo vô cùng.
Xe máy "*ALCYON*" và *HERCULE*.
Đồ phụ tùng xe kéo như là: Bánh-xe, nhiếp-xe, tum-xe, vỉ xe, cầm và dang vân.

Cả thảy giá bán y với các hãng lớn Saigon, mà lại có khi rẻ hơn nữa.
Xin chư tôn quan cố, mà giao tiếp cùng nhà này một chuyến, sẽ biết người tử tế, chiêu đãi ra thế nào.

Các nhơn: **Nguyễn-thành-Diễm**
Cẩn khải

La-văn-Trọng
CANTHO

Bán sỉ và bán lẻ các sắc hàng tơ lụa hàng Tây, hàng Tàu, lãnh, xuyến nhuộm tại Caolãnh, Hàng Bắc-kỳ.

Lương, băng, xuyến, the, lụa v..v...

Lãnh rộng may áo giá từ 6$50 tới 7$50 một cây.

Lãnh hẹp mỗi cây hai quần giá từ 6$00 tới 6$50.

Vải may mùng trắng và ngó lắm một cây 20m40 khổ 0m80 một cây may được một cái mùng bề dài 2m00 bề ngang 1m60 chưa cửa 0m80 giá từ 5$00 tới 6$00 một cây.

Mền tây bằng lông chiên nhiều cỡ lớn nhỏ giá từ 5$00 tới 20$00 một cái.

Dù dờn bà các thứ màu, hột-gà, tiếm lá cây, nu, trắng giá từ 2$40 tới 3$40 một cây. Cũng có nhiều thứ dù đờn ông.

Có nhiều thứ *satin* đen và màu, may áo dài rất đẹp giá từ 14$00 tới 20$00 một áo dài.

Nón nỉ *feutres* và nón *casques* đủ kiểu giày *bottines* đen, vàng, hoặc hai màu giày tàu, dép Bắc-kỳ. Đủ thứ đèn tây chưng đá, chưng đồng, đèn *manchon*.

Chư quí khách ở xa muốn lấy kiểu hàng (*échantillon*) hỏi giá, hoặc muốn mua món chi, cứ viết thơ cho tôi thì tôi sẽ tính giá thiệt nhẹ, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng chẳng hề tính mắc bao giờ.

Hàng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân (*Contre remboursement*).

Nếu gởi tiền trước thì sẽ được trừ tiền huê hồng 2%, về cái phần tiền trả trước đó.

Gởi thơ để: *La-văn-Trọng*
ĐườngKinh-Lấp
Cantho

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy ta xin do nơi Bổn-quán
An-quán An-Hà Cầnthơ

MỸ KÝ

TRƯƠNG NGỌC-GIU Propriétaire

...iệm họa chơn dung và khắc con dấu ở đường Turc. số 16, ngang nhà hàng Mottet — SAIGON

Kính cáo cùng chư Quới khách đặng hay, tiệm tôi có khắc con dấu bằng đồng, bằng mủ thung, bằng cây — có chạm bằng đồng, cùng chạm nhãn hiệu — có làm mộ bia chạm bằng đá cẩm thạch, có thợ họa chơn dung, nhâm hình người mà vẽ; vẽ bằng dầu sơn vô bố vẽ nước thuốc màu, hay là bằng mực tàu, hoặc bằng viết chì than — họa liễn, liền, tranh sơn thủy — theo rạp hát — khắc hình chơn dung vô bàn đồng, bằng đá cẩm thạch để theo mộ bia trăm năm cũng chẳng phai — có thợ chạm các thứ cây danh mộc.

Như Quới-Khách nào muốn hỏi giá tiền về món chi xin gởi thơ cho tôi, tôi sẽ gởi cáo bạch (Catalogue).

Trương Ngọc Giu. Cẩn khải.

Một việc khá lắm

Có quan Giám-đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sở ruộng của ngài, ở tại Tháp-mười Mỹtho, sở thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sở thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước. nên tiện. bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sở ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết, lại sẵng trong đất có mươi ba cái đìa, cá rất đại lợi. Có một sở đất khác kế cận với hai sở ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Spendel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán.

Hai sở ruộng của quan Giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 ơ 15 ngàn giạ.

Ai muốn mua hai sở đất ấy xin gởi thơ cho quan Giám-đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sở Nhựt trình An hà Cầnthơ mà thương nghị, và đến xem bản đồ tại đó.

Đồng hồ hiệu LIP

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu ***LIP***

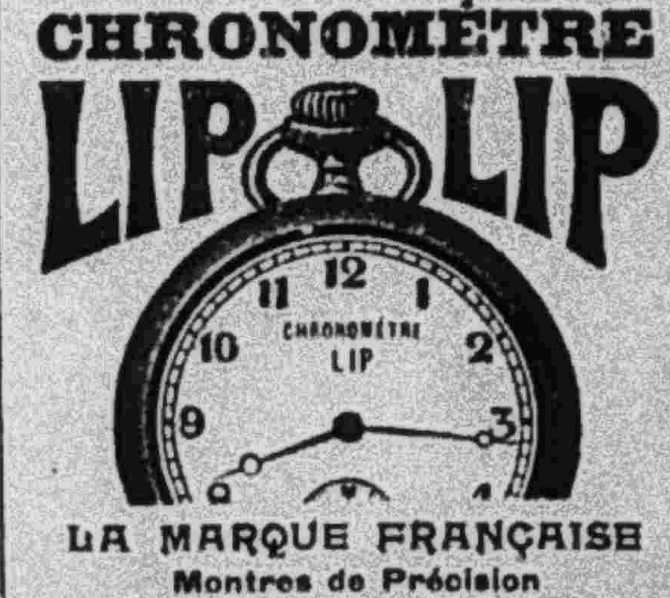

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn tiền sửa mãi như các đồng hồ khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá nó rẻ lắm.

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay là hỏi thăm những người đã có sắm đồng hồ hiệu ***LIP*** *thì biết.*

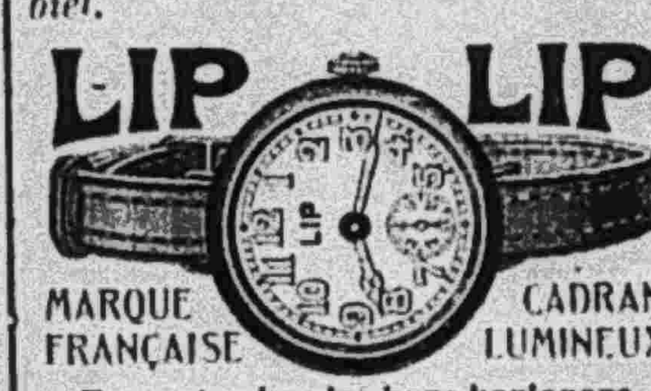

CÓ TRỮ BÁN TẠI:

Hãng LES GALERIES DE L'OUEST *là hãng* HẬU GIANG DƯƠNG HÀNG **Saigon, Mytho, Cantho và Tràvinh**

Tại nhà in Hậu giang

Nhà in Hậu-giang từ buổi tạo sáng đến nay trót năm năm, nhờ chư quân tử lu châu chiếu cố nên ngày một thạnh phát. Hiện nay thấy thợ tính cả ba bốn mươi người, máy sắm thêm đủ cả. Chư vị muốn cần dùng đặt thiệp số, giấy viết thơ, đóng sách, bất cứ món nào, bổn hiệu cũng sẵn lòng làm cho vừa ý.

Có bán sách:

Kim túy tình từ	1,$20
Kim thạch kỳ duyên	0$80
Truyện Kiều tâm biệt nữ	0, 30
Trò chơi	0, 50
Tuần tra pháp lệ	1, 20
Đông âm tự vị	0, 40
Khuyến sĩ ca	0, 20
Hoa tự nguyệt	0 10
Nam phụng Lâu	0 20
Sách Thương-dung	2, 00
Sách giúp cho hương chức có quyền thi hành như trưởng tòa	3, 00
Tuồng kim Thạch kỳ duyên	0. 80.
Tự điển, sử ký v. v... không thể kể hết	

Có hình in đủ các kiểu Catalogue có hình, như: đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn, đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles), nhiều thứ ... lắm, giấy ... rửa hình 6/2×9;9×12;13×18, nước thuốc rửa hình.

Máy viết hiệu «Smith Premier» n° 10 máy viết hiệu «Yostype» tốt nhứt hạng.

Bổn hiệu lại định từ nay bất cứ món gì, các ngài muốn trả tiền hay trả bằng giấy quốc trái cũng được, tùy theo giá bạc lên xuống mà tính.

Nay đã phát hồi giúp chan, giám xin chư vị tương tình, xem chiếu đến người mình trong việc cạnh tranh quyền lợi.

Trần-đắc-Nghĩa
Quản-lý Ấn-quán-An-hà (Cần thơ)
cẩn cáo.

Le Gérant: **TRẦN-ĐẮC-NGHĨA**
Certifié l'insertion conforme
Le Gérant

Cantho, 21 Novembre 1921
Tirage: Mille exemplaires

Vu et autorisé la publication
Cantho, le 21 Novbre 1921
P. O. L'Administrateur ...

CANTHO — IMPRIMERIE DE L'OUEST
Certifié l'insertion conforme
L'Imprimeur